

Věc: **Zpráva z pracovní cesty**
Pracovník: **Pavína Rouhová**
Akce: **Inforum 2014**
Datum konání: **28.5.2014**
Místo konání: **VŠE Praha**

Jak budeme řešit otevřená data ve veřejné správě?

Michal Rada, Ministerstvo vnitra ČR

- jak publikujeme a prezentujeme data? ... bordel!
- **opendata** – otevřená data (pro kohokoliv)
 - např. RÚIAN
 - definice: otevřená data jsou data, která veřejná správa vypublicuje, jsou k dispozici pro kohokoliv, nikdo o ně nežadá, ale rovnou je využívá a jejich využívání se nijak neomezuje a nekontroluje a nesleduje
- **openservices** – otevřené služby (pro kohokoliv)
 - např. ČÚZK
- veřejná správa není schopná publikovat otevřená data v reálném čase (aktuální)
- otevřená data nejsou chráněná data (ochrana osobních údajů), ale mohou se použít jako **agregovaná data**
- veřejná správa prezentuje data jako:
 - statické informace na webu
 - dokumenty na webových stránkách
 - webová rozhraní různých veřejných seznamů a rejstříků
 - odpovědi na žádosti o svobodný přístup k informacím
 - odpovědi na dotazy formou různých API rozhraní
 - strojově zpracovatelná a popsaná data (opendata)
- principy otevřených dat:
 - technická otevřenost, právní otevřenost, dostupnost a původnost, přístup, opakovatelná využitelnost
- otevřená data lze dělit na:
 - protikorupční, aplikační a informační otevřená data
 - tabulková, strukturovaná a mamutí data
- historie:
 - 2000 – rozvoj národních databází států EU - opakovaně využitelná data “Reusable data”
 - 2003 – existuje legislativa
 - 2009 – vzniká název “opendata” (otevřená data), ale také “Linkeddata”
- problémy:
 - neexistuje regulační rámec pro otevřená data a jejich rozsah
 - neexistuje česká právní definice toho, co to jsou otevřená data
 - veřejná správa neumí s opendaty pracovat (neumí je publikovat a užívat)
 - nejsou definovány rozdíly mezi otevřenými daty a daty poskytovanými dle svobodného přístupu k informacím
 - neexistuje model klasifikace a třídění otevřených dat dle datových sad
 - principy interoperability na úrovni EU se tvoří
 - data nepublikujeme pro sebe

- co se řeší:
 - legislativa je téměř připravena -regulační rámec
 - zásadní princip publikace formou otevřených dat
 - standardizace prvních datových sad a jejich metadat
 - tvorba národního katalogu otevřených dat
 - pravidla pro publikaci dat a záznamů v katalogu
- princip:
 - v eGovernmentu by měla být otevřená data jeho nedílnou součástí
 - opendata by měly publikovat informační systémy
 - vymezit jednotlivé okruhy dat jako datové sady otevřených dat
 - udržovat katalog pro informace o datových sadách jako součást PVs
- legislativa:
 - stanoví, co jsou opendata, jak je publikovat, uchovávat, zacházet, v jakých systémech, technická úprava, infrastruktura, atd.
 - vyhlášky, zákony, předpisy, standardy
- katalog:
 - katalog otevřených dat veřejné správy je primárním informačním zdrojem o datových sadách otevřených dat
 - v rámci katalogu nejsou primárně uchovávána samotná data, ale obsahuje informace o datových sadách a jejich umístění a o správčích datových sad a o jejich validitě a aktuálnosti
 - mimochodem sám katalog je datovou sadou opendat
 - je součástí Portálu veřejné správy a využívá jeho technologii
 - je primárním zdrojem informací o datových sadách, jejich popisu, správčích a umístěních
 - správcem katalogu je MV ČR, zodpovědnost za informace mají ti, kdo je do katalogu zapsali
 - do katalogu jednotlivá OVM zapisují informace o datových sadách formou záznamů
 - jsou stanovena pravidla pro publikaci informací o datových sadách
- publikování dat ve formě "opendat" a služeb ve formě "openservices" by mělo být povinnou součástí úprav IS v rámci modelu sdílených služeb

Databáze na platformě SpringerLink

Cem Üzüm, Springer-Verlag GmbH, Německo

- od r. 1842 publikují
- dnes:
 - nárůst digitalizace (retrokatoligizace)
 - e-books
 - zpřístupnění
- Manila – jedenz největších digitalizačních projektů (taková továrna na digitalizaci)
- online archivy kolekce

Národní kulturní dědictví v digitálním světě

Luděk Tichý, Národní knihovna České republiky

- NDK
- splnit indikátor 100 000 do konce roku, už mají 70 %
- současná digitalizace: všichni digitalizují, obrovský nárůst dat

- co je třeba:
 - technologicky a technicky definované vstupy
 - existuje infrastruktura
 - aplikační a softwarové systémové prostředí
 - kapacitní (velkokapacitní) úložiště
 - ekonomické zdroje
- chybí dlouhodobá strategie (koncept) – např. kdyby existovala Národní strategie pro digitalizaci, měla by obsahovat:
 - definice předmětové digitalizace a selekce dle oborů
 - formát a parametry vzniklých digitalizovaných objektů
 - procesy
 - ekonomická rozvaha
 - definice kompetencí
 - harmonogram
- východiska:
 - meziresortní sdílení technologií (ušetří peníze)
 - resortní datové centrum
 - meziresortní sdílení dat
 - centrální LTP (skladiště dat)
 - **Hadoop – big date nástroj**
- vývoj:
 - v r. 2012 vznikl jakýsi koncept
 - v r. 2013 byl schválen na úrovni Ministerstva kultury ČR
 - přišla změna vlády ... a konec

Tvorba vlastního obsahu v Manuscriptoriu. K čemu je to dobré?

Olga Čiperová, AiP Beroun

- nová verze Manuscriptoria – verze 3
- přispívá více než 100 knihoven
- v3.manuscriptorium.com
- zdokonalená verze v režimu betaverze k veřejnému testování
- aplikace, ve které se provozuje Guliver

Virtuální mapová sbírka Chartae-Antiquae.cz – důležitý výsledek projektu Kartografické zdroje jako kulturní dědictví

Filip Antoš, Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický

- project “Kartografické zdroje pro kulturní dědictví” v rámci program NAKI MK 2011-15
- Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický
- digitalizují pro jiné instituce, spolupracují s nimi a oni jim poskytují materiály pro project
- kartometrický skener ScannTech 800
- prezentace v Google Earth
- www.chartae-antiquae.cz
- www.virtualnimapovasbirka.cz
- až 60 000 map a atlasů do r. 2015, nyní 15 000

Digitalizace matrik v archivech České republiky s přihlédnutím k situaci ve Státním oblastním archivu v Plzni

Ludmila Novotná, Státní oblastní archiv v Plzni

- vývoj:
 - matriky u nás od 2. pol. 16. stol.
 - 1547 - nařídil Tridentický koncil
 - nejstarší matrika u nás: Jáchymov 1 (1531-1602)
 - 1787 - matriky uznány jako veřejné knihy
 - 1870 - matriky pro osoby bez vyznání
 - 7. 12. 1949 - matriky zestátněny
- druhopisy (triplikáty) matrik
- skartační lhůty:
 - 100 let – matriky narozených
 - 75 let – matriky oddaných a zemřelých
- ochrana matrik:
 - konzervace
 - mikrofilmy
 - digitalizace:
 - 2005-7 počátky
 - 2008 Státní oblastní archiv v Třeboni
 - 16-20 stol.
 - 70 000 svazků
 - průběžná digitalizace
- nyní je zveřejněna většina matrik (kopií)
- project Family Search americké mormonské organizace – financování
- databáze Bach systems s.r.o.
- matriky zpřístupněny:
 - www.familysearch.org
 - www.badatelna.cz
 - www.actapublica.eu
 - atd.
- portály:
 - Monasterium (kurlisty – lázně)
 - Porta Fontium

Vědecká komunikace a nárůst video publikací

Piotr Trzaska, JoVE (Journal of Visualized Experiments), Velká Británie

- Jove
- vědecké vzdělávání
- vědecký výzkum krok za krokem
- případová studie – Perpedue university

Konec orientačního běhu v Knihovně Univerzity Tomáše Bati

Lukáš Budínský, Knihovna Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

- 2013 návrat ke čtenářům
- 2011-12 podpora VaV
- nové služby:
 - mapa fondu
 - mobilní catalog (mkatalog)
- negativa:
 - složitý způsob značení a třídění fondu
 - nepřívětivý personal (lišejníky)
- pozitiva:
 - grafické znázornění na mapě
 - přesnost na 1/3 regálu
 - aktualizace map s posunem regálu
- **Stackmap software**
- v katalogu přibyl tlačítko “ukázat v regále” (něco jako GPS)
- požadavky:
 - jednoduchost a přehlednost
- aplikace:
 - třídění, RSS, oblíbené, dostupnost, výpůjčky ...